

مقدمه مترجم نخست

چالش نوآوری موضوع تازه‌ای نیست. سازمان‌ها همواره ناگزیر بوده‌اند برای بقا و رشد خود به تغییر آن چه به بازار عرضه می‌کنند و تغییر در روش خلق و عرضه آن بیندیشند. اگرچه نوآوری هر روز بیش از پیش به عنوان ابزاری قدرتمند برای تضمین بقا و رشد و نیز راهکاری مطمئن برای دفاع از موقعیت رقابتی شرکت‌ها شناخته می‌شود، ولی موفقیت آن را با هیچ روشی نمی‌توان تضمین کرد. تاریخ نوآوری در فرآیندها و محصولات، مملو است از ایده‌هایی به ظاهر خوب که در عمل شکست خورده‌اند. مشکل اینجا است که نوآوری در واقع انجام دادن کاری است که شاید تاکنون سابقه نداشته است و تنها راه برای آگاهی از موفقیت یا عدم موفقیت آن انجام دادن آن است. در عین حال، پژوهش‌گران به دنبال روش‌های نظام‌مندی هستند که با مدیریت فرایند نوآوری و شناسایی عواملی که می‌توانند بر این فرآیند تاثیرگذار باشند، ریسک سرمایه‌گذاری در زمینه نوآوری را کاهش دهند.

کتاب مدیریت نوآوری که به قلم شیوای دو محقق برجسته این حوزه، جو تید^۱ و جان بسنت^۲، به رشته تحریر درآمده است، بدون شک یکی از بهترین و غنی‌ترین کتب مرجع در این زمینه به شمار می‌رود. این اثر حاصل سال‌ها تلاش نویسندگان در پژوهش و ارائه مشاوره به سازمان‌های معتبر بین‌المللی است. به همین دلیل از منظر ترکیب نظر (تئوری) و عمل (کاربرد) بی‌بدیل است. در این کتاب، چارچوبی ساده برای فرایند نوآوری ارائه شده است که شامل چهار مرحله جستجو، انتخاب، اجرا و تصاحب ارزش است. اگرچه گام‌های مذکور در مورد فرایند نوآوری، تازگی نداشته و قبلاً در ادبیات توسط دیگر محققین مورد اشاره قرار گرفته‌اند، ولی هنر نویسندگان کتاب در تشریح جزئیات هر مرحله همراه با ذکر مثال‌های ناب از دنیای کسب و کار است. به علاوه در وبگاه کتاب مجموعه‌ای از مورد کاوی‌ها، تمرین‌ها، ابزارها و منابع تصویری متنوع و مرتبط با مباحث هر بخش از فرایند نوآوری ارائه شده است که به غنای بیشتر کتاب و فهم بهتر مطالب کمک می‌کنند.

کتاب از شش بخش تشکیل شده است و هر بخش شامل دو فصل است. در بخش اول کتاب، چیستی و اهمیت نوآوری و مدیریت آن مورد بحث قرار می‌گیرد. به علاوه چارچوب چهار مرحله‌ای مدیریت نوآوری معرفی و به اختصار تشریح می‌شود. بخش دوم به تاثیر عوامل زمینه‌ای در موفقیت نوآوری می‌پردازد و نقش عوامل کلیدی همچون رهبری، ساختار سازمانی، روابط میان کارکنان و نظام انگیزشی را به تفصیل مورد بررسی قرار می‌دهد. بخش سوم به نخستین مرحله فرایند نوآوری اختصاص دارد و به این سؤال پاسخ می‌دهد که منشأ نوآوری چیست و آغاز آن با چه چالش‌هایی روبرو است. در این بخش همچنین با زیرفعالیت‌های "جستجو" و ابزارهای مرتبط با آن آشنا می‌شویم. معمولاً در پایان مرحله جستجو با تعداد زیادی ایده‌های نوآوری روبرو هستیم که جذابیت یکسانی ندارند و منابع محدود سازمان نیز اجازه پرداختن به همه آن‌ها را نمی‌دهد. لذا ناچار به "انتخاب" از میان ایده‌های جذاب‌تر هستیم. بخش چهارم کتاب این موضوع را مورد بررسی قرار داده و به معیارها، مدل‌ها و ابزار مناسب برای تصمیم‌گیری به ویژه در شرایط عدم قطعیت می‌پردازد. بخش پنجم تحت عنوان "اجرا یا پیاده‌سازی" به تحقق ایده‌های نوآوری در عمل اشاره دارد و روش‌های سازماندهی و مدیریت سبک پروژه‌های نوآوری را مورد بحث قرار می‌دهد. در این بخش همچنین سازوکارهای لازم برای پشتیبانی فرایند نوآوری، معرفی می‌شوند. بخش پایانی (ششم) به موضوع تصاحب ارزش از نوآوری پرداخته و به این سؤال پاسخ می‌دهد که "چگونه از تلاش‌های انجام شده در زمینه نوآوری ارزش بیافرینیم و منفعت کسب کنیم؟". این بخش مفاهیمی چون پذیرش و انتشار نوآوری و نیز روش‌های توسعه کسب و کار مبتنی بر نوآوری را مورد توجه قرار می‌دهد.

تصمیم ترجمه این کتاب از سال ۱۳۸۹ و به دنبال چاپ ویراست چهارم (۲۰۰۹) گرفته شد؛ که نسبت به سه ویراست قبلی از نظر گستردگی مطالب و به روزآوری مثال‌ها، تفاوت چشم‌گیری داشت. بیم آن می‌رفت که دشواری "متن ادبی" و فراوانی "اصطلاحات تخصصی" مانع از

¹ Joe Tidd

² John Bessant

رجوع محققین دانشگاهی و نیز مدیران و کارشناسان صنعت به این کتاب شود. به همین دلیل تیمی از متخصصین آشنا و مسلط - که قبلاً ترجمه کتاب‌های دیگری را از حوزه مدیریت نوآوری و دیگر حوزه‌های مرتبط در کارنامه دارند، گرد هم آمدند و تلاشی دو ساله را آغاز کردند. بخش اول این کار تیمی (شامل شش فصل اول کتاب)، در این جلد از نظر خوانندگان محترم می‌گذرد. جلد دوم کتاب (شامل فصول هفت تا دوازده)، ترجمه شده و آماده ویراستاری است و امید می‌رود که تا پایان سال جاری مراحل چاپ را سپری کرده و به بازار ارائه شود.

حال که به لطف خداوند ترجمه کتاب به پایان رسیده است، بر خود لازم می‌دانم که از جناب آقایان سید کامران باقری، جواد محبوبی، سیاوش ملکی‌فر، هادی نیلفروشان و جواد نوری و نیز سرکار خانم مرضیه شاوردی برای نقش موثری که در ترجمه فصول ایفا کردند، صمیمانه تشکر کنم. اگر نبود مشارکت و مساعدت ایشان، یقیناً ترجمه این کتاب میسر نمی‌شد. سپاس ویژه تقدیم به دوست و همکار گرامی جناب آقای سید کامران باقری است که نه تنها در ترجمه بخشی از کتاب بلکه در انتخاب تیم مترجم، انتخاب ناشر و چاپ کتاب نیز نقش موثری ایفا کردند.

به منظور ایجاد یکنواختی و انسجام در کل کتاب، متون ترجمه شده بارها مورد بازبینی و اصلاح قرار گرفتند. در این زمینه، سرکار خانم مرضیه رستمی تلاش زیادی را مبذول داشتند و همکاری و همراهی ایشان با تیم مترجم - که در مواردی به بازترجمه متن منجر شد، جای تقدیر بسیار دارد. بی شک افتخار این اثر متعلق به همه اعضای تیم است. به علاوه، سرکار خانم دکتر آریتا کرمی‌پور در بازخوانی و ویراستاری علمی کتاب ما را یاری کرده و از رهنمودهای گرانقدر خود ما را بهره‌مند ساختند. سرکار خانم منیر قنبریان نیز ویراستاری ادبی کتاب را برعهده داشتند. از این بزرگواران برای زمانی که به مطالعه متن و رفع اشکالات نگارشی آن اختصاص دادند، صمیمانه سپاسگزارم. و نهایتاً، از موسسه خدمات فرهنگی رسا و به ویژه جناب آقای ناجیان که صبورانه و مشتاقانه موضوع چاپ و نشر را پیگیری و محقق ساختند و نیز انجمن مدیریت فناوری ایران که از چاپ کتاب حمایت کردند، تقدیر و تشکر می‌کنم.

تلاش ما بر این بوده است که ضمن حفظ امانت، از پیچیدگی کتاب کاسته و متنی ساده و روان به خوانندگان محترم تقدیم کنیم. بدیهی است که این کار از کاستی‌ها و نواقصی نیز برخوردار است. پیشاپیش از شما فرهیخته گرامی که با علاقه این کتاب را مطالعه کرده و با ارسال نظرات و نقدهای ارزشمند و سازنده خود به آدرس arasti@sharif.edu، ما را در اصلاح ضعف‌ها و کاستی‌ها در چاپ‌های بعدی کتاب یاری می‌کنید، صمیمانه سپاسگزارم.

محمد رضا آراستی

عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و اقتصاد

دانشگاه صنعتی شریف

تهران - آذر ۱۳۹۱